

Lier, 3 mei 2021

Geachte ministers heren Beke en Somers,

Geachte burgemeester heer De Ryck,

Geachte gemeenteraadsleden van Ranst,

Gelieve hier ons pleidooi te lezen voor behoud van de gemeente Ranst in eerstelijnszone Pallieterland.

Regiovorming: mooi op papier, maar moeilijke keuzes

Wij hebben zeer goed verstaan waarom de Vlaamse Regering referentieregio's wil oprichten. Zo kunnen burgemeesters steeds aan tafel zitten met dezelfde collega-burgemeesters voor om het even welk beleidsdomein: voor afval, voor vervoer, voor onderwijs, voor cultuur, voor gezondheid, voor welzijn, etc. Zo kan ook het aantal mandaten verminderen bij intercommunales. Bovendien wil men werken volgens het matroesjka-model, waarbij kleinere samenwerkingsverbanden nooit voorbij de grenzen van hun referentieregio's reiken.

Op papier klinkt dit zeer goed. In de praktijk geeft dit op een aantal plaatsen wel concrete problemen. Zie onder voor een kaartje van de gemeenten waar een mismatch is tussen referentieregio en eerstelijnszone. Ranst is hierbij.

Voor Ranst dient een keuze gemaakt te worden. Ofwel hoort Ranst bij de referentieregio regio Antwerpen, en verhuist Ranst daardoor van eerstelijnszone Pallieterland naar eerstelijnszone Voorkempen. Ofwel hoort Ranst bij referentieregio Rivierenland en blijft Ranst bij de eerstelijnszone Pallieterland (actuele situatie).

Voor beide opties valt wel iets te zeggen. In ieder geval blijft er steeds een mandaat nodig voor gemeente Ranst in eender welke eerstelijnszone waartoe de gemeente behoort.

Regiovormingsmoeheid

Het gemeentebestuur van Ranst heeft sinds jaar en dag samenwerkingsverbanden uitgewerkt in de regio Antwerpen, gezien Ranst bij arrondissement Antwerpen hoort, vnl. in de Voorkempen. De meeste samenwerkingsverbanden van lokale besturen hebben echter te maken met zaken die met eender welke groep van lokale besturen kan geregeld worden. Het meest gekende voorbeeld bij de burgers lijkt ons het afvalbeleid. Even een kritische bedenking: wat maakt het de burger uit welke buurgemeenten meehelpen aan het afvalbeleid van de eigen gemeente?

Eerstelijnszone Pallieterland heeft reeds een woelige, emotionele ontstaansgeschiedenis achter de rug, zoals bij de meeste eerstelijnszones het geval was. Tijdens de jarenlange vorming van de eerstelijnszones hebben de lokale besturen en diverse partners in gezondheidszorg en welzijnzorg een gemene deler gevonden. Dat was vaak pijnlijk voor de betrokkenen: geven en nemen.

Om slechts twee voorbeelden te geven: de huisartsenkring en de apothekerskring hebben afscheid genomen van hun collega's uit Zandhoven. Deze vorming van de eerstelijnszones was een energievretend proces, zowel in tijdsbesteding als in intensiteit – dit is een understatement.

Dit soort energievreter is nooit welkom, en allerm minst nu de lokale besturen, de gezondheidszorg en welzijnzorg hun krachten bundelen in de lokale respons op de COVID-19 pandemie.

Sociale realiteit in de gemeente Ranst

In Ranst zijn er vier deelgemeenten: Broechem, Emblem, Oelegem en Ranst. Enkel in Oelegem zijn de bewoners en de zorgverleners meer gericht op de Voorkempen. Een illustratief voorbeeld: de huisartsen van Oelegem doen liever hun wachtdienst i.s.m. de collega-huisartsen van de Voorkempen, ook al hoort de hele gemeente officieel tot huisartsenkring Pallieterland.

In de drie andere deelgemeenten zijn de bewoners en zorgverleners heel erg gericht op Lier, eigenlijk zelfs voor alle levensdomeinen. We mogen cijfermatig toch wel stellen dat 75% van de Ranstenaren richting Lier georiënteerd is (14.382 van de 19.240 burgers). Veel Ranstenaren worden in Lier geboren, gaan er naar school, naar de muziekschool, gaan er sporten, gaan er op café, gaan er shoppen, gaan er naar het cultureel centrum. Ook dringend ziekenhuisvervoer is steeds naar Lier voor de meeste inwoners van Ranst. Gaan we al deze burgers in de nabije toekomst nu naar het ziekenhuis van Malle laten vervoeren? Want het ligt in de lijn van verwachtingen dat ook de hulpdiensten de referentieregio zal moeten volgen op termijn. Zo kunnen we nog even verder gaan.

Even inzoomen op huisartsgeneeskunde: de Ranstenaars gaan al sinds 4 januari 2013 naar de huisartsenwachtpost Pallieterland in Lier, trouwens mee opgestart door enthousiaste huisartsen uit Ranst en Zandhoven. In Pallieterland is er een goed georganiseerde centrale weekend- én weekwacht, met secretariaat en chauffeur. De huisartsenkring van Voorkempen heeft nog maar sinds 2021 een wachtpost voor de weekends. De wachtdienst in de Voorkempen wordt op weekdays georganiseerd vanuit de praktijk van de huisartsen zelf. De meeste burgers van Ranst hebben nu voor de wachtdienst elke nacht en tijdens het weekend en feestdagen één vaste locatie: huisartsenwachtpost Pallieterland in Lier. Wanneer de eerstelijnszones herschreven worden, dan moeten de burgers van Ranst tijdens de weeknachten weer zoeken naar de individuele huisarts van wacht, vaak in dorpen waar de meeste Ranstenaars nog nooit een stap hebben gezet.

Een andere focus die u zal interesseren is de geestelijke gezondheidszorg. Dit is al jaren een hiaat in het zorglandschap en de coronapandemie hakt er diep in bij veel mensen, jong en oud. Daarom zijn wij blij met berichten vanuit de Vlaamse Regering dat hierin meer geïnvesteerd wordt. Vooraleer de eerstelijnszone werd opgericht, hoorde Ranst voor geestelijke gezondheidszorg bij Zoersel. Dit werkte echter niet. Zoals u weet is er een verband tussen armoede en nood aan publieke geestelijke gezondheidszorg. Veel mensen met nood aan hulp door de geestelijke gezondheidszorg in Zoersel geraakten daar niet, want er is geen bus naartoe, en met de fiets is het te ver. De huisartsen van Ranst stuurden regelmatig patiënten met psychologische klachten 'clandestien' naar CGG De Pont in Lier. Sinds de oprichting van eerstelijnszone Pallieterland is deze informele route geofficialiseerd: dit betekent een belangrijke drempelverlaging voor de burgers om aan psychische hulp te geraken. Dit tweede punt toont levendig hoe hoog de drempels zijn bij de Ranstenaars om ambulante zorg te zoeken in de Voorkempen. Wil de Vlaamse Regering net nu deze drempels verhogen?

Een laatste punt in deze situatieschets is het onderwijs. In Ranst is er geen middelbaar onderwijs, en ook geen hoger onderwijs aanwezig. De meeste Ranstse scholieren gaan naar een middelbare school in Lier. Veel Ranstse hogeschoolstudenten gaan naar Lier.

Hoe gaat eerstelijnszone Voorkempen voor onze jonge generatie in Ranst een goede integratie kunnen realiseren tussen onderwijs, gezondheids- en welzijnssector als die sectoren niet structureel kunnen samenwerken? Ook hier is duidelijk een taak weggelegd voor eerstelijnszone Pallieterland.

U ziet het: de sociale realiteit van Ranst sluit veel meer aan bij eerstelijnszone Pallieterland dan bij eerstelijnszone Voorkempen. De grote meerderheid van de burgers in Ranst zal tegen de aangekondigde verandering zijn.

Comfort van de gemeentelijke diensten, of correcte ondersteuning van de burger?

Politici en gemeentelijke diensten zijn er voor de burgers en niet omgekeerd. Hierbij zien wij graag dat politici kijken wat voor de burger logistiek haalbaar is.

Wij hopen op een burgergerichte aanpak waarbij de burger beschouwd wordt in zijn totaliteit als iemand met noden op vlak van welzijn, en/of wonen, en/of werk, en/of mobiliteit en/of gezondheid.

Voor een burger is het niet belangrijk waar de intercommunales van zijn nutsvoorzieningen gelokaliseerd zijn. Voor een burger is het belangrijk waar hij zelf zijn zorg en welzijn kan opzoeken. Voor 75% van de inwoners van Ranst is dit richting Lier, en dus in eerstelijnszone Pallieterland.

Als de dames en heren politici van mening blijven dat Ranst van eerstelijnszone moet veranderen, dan staan wij erop dat deze keuze voorgelegd wordt aan de Ranstse bevolking via een referendum.

Hopend op een burgergericht antwoord,

Dr. Bert Leysen

Voorzitter Eerstelijnszone Pallieterland

Dr. Carine Cloudts

Voorzitter Huisartsenkring Pallieterland en omgeving

Dhr. Jo Sels,

Ondervoorzitter Eerstelijnszone Pallieterland

Mevr. Ingeborg Van Hoof,

Penningmeester Eerstelijnszone Pallieterland

Dr. Marie Coenen,

Secretaris Eerstelijnszone Pallieterland

Met kopie aan: dr. Caroline Verlinde en mevr. Sophie Liekens van VIVEL, dr. Roel Van Giel en dhr. Gert Merckx van Domus Medica, en dr. Thomas Boeckx van het Agentschap Zorg en Gezondheid